

עמ"ת 38161/01/17 - מדינת ישראל נגד יגאל עמרני

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ת 38161-01-17 מדינת ישראל נ' עמרני(עציר)
תיק חיצוני: 506922/2016

בפני	כבוד השופט ארז יקואל
העוררת	מדינת ישראל
נגד	
המשיב	יגאל עמרני (עציר)

החלטה

לפניי ערר על החלטת בית משפט השלום בפתח תקווה בתיק מ"ת 65267-11-16 מיום 15.1.17 לפיה נעצר המשיב תחת פיקוח אלקטרוני ואנושי יחד עם הפקדת ביטחונות וצו עיכוב יציאה מן הארץ.

רקע

כנגד המשיב הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של החזקת נשק, החזקת אביזר לנשק והחזקת סמים שלא לצריכה עצמית. מעובדות כתב האישום עולה כי בסמוך ליום 1.5.06 נגנב נשק מסוג M16 מבית ביהוד. המשיב החזיק נשק זה במשך כשנה יחד עם שתי מחסניות תואמות ובתוכן 52 כדורים, כשהם מוסלקים בשקית מתחת לשולחן במחסן בביתו. בנוסף, עובר ליום 22.11.16 החזיק המשיב בסם מסוכן מסוג חשיש במשקל של 415 גרם נטו וכן בסם מסוכן מסוג קנאביס במשקל של כ-19 גרם נטו.

יחד עם כתב האישום, הגישה העוררת בקשה למעצרו של המשיב עד לתום ההליכים בעניינו, תוך הדגשת קיומן של שתי עילות מעצר סטטוטוריות בעבירות נשק וסמים. עוד ציינה העוררת כי לחובת המשיב, כבן 60 שנים, עבר פלילי ישן הכולל גם עבירות סמים מסוג פשע. המשיב ריצה שני עונשי מאסר האחד בן 8 חודשים והשני בן 4 שנים.

אין חולק אשר לקיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר ושירות המבחן התבקש להכין תסקיר בעניינו של המשיב.

מהתסקיר הראשון כפי שהוגש, לא עולה המלצה להורות על שחרור המשיב לחלופת המעצר המוצעת מטעמו. שירות המבחן התרשם כי כבר מגיל 28 החל המשיב לצרוך סמים וצריכתו העמיקה עד למעורבות אינטנסיבית בתחום הסמים. המשיב מסר לשירות המבחן כי נשפט לעונש מאסר בן 25 שנים בגין עבירות סמים לריצוי בכלא התאילנדי ובפועל ריצה רק 5 שנים, לאחר שקיבל חנינה מהמלך.

המשיב עבר תהליך גמילה בכלא הישראלי, אך בשנים האחרונות חזר לצרוך סמים באופן מזדמן ולתחושתו, הוא אינו

זקוק לטיפול בתחום זה. המשיב לא ביטא צורך להבין את בחירותיו ורקע מעצרו ונחזה כי הוא אינו מכיר בתרומתו למצבו הקשור בהסתבכויותיו החוזרות עם החוק. עוד נחזה, כי המשיב אינו נרתע ממעורבות בסיטואציות הקשורות בסמים ובנשק ושירות המבחן התרשם כי קיים סיכון הנשקף ממנו ברמה נמוכה. שירות המבחן לא מצא את המפקחים המוצעים כאלו המתאימים לפקח על המשיב, מאחר שלא הייתה להם מעורבות של ממש בקשייו ובמהלך חייו, כך שלא התבררה יכולתם להשפיע על בחירותיו ולהציב לו את הגבולות הנדרשים. כמו כן, המפקחים המוצעים לא ראו את הסיכון המצוי במצבו של המשיב בתחום הסמים, למרות מודעותם לעברו ההתמכרותי. הם אך נתנו אמון ביכולתו לקיים את תנאי השחרור ולהיענות לסמכותם ולא צפו בעייתיות בהתנהלותו בתקופת מעצר הבית.

בהתחשב ברמת הסיכון שהעריך שירות המבחן ביחס למשיב ואף בעברו הפלילי הישן והנורמטיביות הנשקפת מהמפקחים לכשעצמם, מצא בית המשפט קמא לנכון להורות על בחינת האפשרות לעצור את המשיב בפיקוח אלקטרוני. התבקשו תסקיר משלים וכן חוות דעת התכנות מאת מנהלת הפיקוח האלקטרוני.

מהתסקיר המשלים כפי שהוגש, עולה כי שירות המבחן מצא שצפוי קושי למשיב להיענות לתנאי המעצר והעריך כי לא יהיה במעצרו בפיקוח אלקטרוני מענה מפחית סיכון במצבו, המחזק את יכולתו לעמוד בתנאי המעצר. שירות המבחן שב על התרשמותו מהמפקחים המוצעים, כפי שהובאה בתסקיר הראשון וגם כעת, לא בא בהמלצה להורות על מעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני.

מחוות דעת התכנות מאת מנהלת הפיקוח האלקטרוני עולה כי כתובת המעצר המוצעת ישימה.

בהחלטה מושא הערר, הורה בית המשפט קמא על מעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני. בית המשפט קמא התרשם כי עילת המעצר העיקרית בעניינו של המשיב קשורה בעבירות הנשק וזאת לנוכח כמות וסוג הסמים כפי שנתפסו בחזקת המשיב. בנוסף, קבע בית המשפט קמא כי אין בהמלצות שירות המבחן כדי לכבול את שיקול דעתו ופירט טעמים מיוחדים, כגישתו, המתקיימים בעניינו של המשיב, הנדרשים לשם מעצרו בפיקוח אלקטרוני. בכלל זה, העדר אינדיקציה לשימוש בנשק אשר נתפס אצל המשיב, עברו הישן, מסוכנותו הנמוכה והתרשמות חיובית מהמפקחים המוצעים שנחקרו בבית המשפט. בית המשפט קמא סבר ולא בלי היסוס, כי יש במעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני, לצד ערבויות כספיות מכבידות, כדי להפחית מהסיכון הנשקף ממנו.

תמצית טענות הצדדים

העוררת טוענת, כי בית המשפט קמא התעלם מכך שהנשק הגנוב שנתפס אצל המשיב לצד מחסניות, עולים כדי נשק "מוכן לפעולה". לגישת העוררת, אף שבית המשפט קמא קבע כי אין אינדיקציה לשימוש בנשק, או לכוונה לעשות בו שימוש לאורך הזמן בו הוחזק, אין אדם מחזיק כלי נשק ותחמושת תואמת ללא כוונה לעשות בו שימוש בבוא היום. העוררת מפנה בהקשר זה לגרסאותיו המשתנות של המשיב בהודעותיו, כשבאחת טען כי מצא את הנשק לפני שנה ובשנייה טען כי אינו יודע מהיכן הגיע הנשק. עוד נטען, כי בית המשפט קמא שגה בכך כשקבע שעיקר מסוכנות המשיב קשור בעבירות הנשק. לדידה של העוררת, תפיסת כמות כה גדולה של סמים, לצד תפיסה של כסף מזומן בסכום של

22,400 ₪ בבית המשיב, מעידים על המסוכנות הנשקפת ממנו בגין גם עבירת הסמים.

בנוסף נטען, כי בית המשפט קמא שגה בכך שהתייחס לעברו הישן של המשיב, תוך התעלמות מכך שהוא נדון, לדבריו, לעונש מאסר ארוך בכלא התאילנדי. לגישת העוררת, יש בנתון זה כדי ללמד שהמשיב אינו נרתע מביצוע עבירות סמים חמורות גם בארץ וגם בחו"ל, ואף אינו רואה צורך בהתערבות טיפולית כצרכן סמים. לגישת העוררת, המשיב אינו צולח את השלב הראשון במבחן הדו-שלבי הנשקל בעניינם של עצורים המבקשים להשתחרר לחלופת מעצר, משלא ניתן לתת בו עצמו את האמון המתבקש. העוררת מבהירה, כי לנוכח התרשמות שירות המבחן מהקושי המובנה בנתוניו האישיים של המשיב וקשייו הצפויים בעמידתו בתנאים שפגיעתם בחירותו פחותה, לאחר שחזר לצרוך סמים אך לא חש שהוא זקוק לטיפול - אין לתת בו את האמון הנדרש לצורך העדפת חלופת מעצר בעניינו.

עוד מוסיפה העוררת, כי לגישה, המלצות שירות המבחן מגיעות כדי שלילה נחרצת של האפשרות לשחרר את המשיב לחלופה או להורות על מעצרו בפיקוח אלקטרוני, בניגוד לסברת בית המשפט קמא.

כן נטען, כי לא ניתן להתייחס לקיומם של מפקחים ראויים, כפי שהתרשם בית המשפט, כאל טעם מיוחד המצדיק מעצר בפיקוח אלקטרוני. העוררת מסכמת, כי שעה שהמשיב החזיק ברובה סער מוכן לפעולה לצד כמות גדולה של סם מסוכן, הוא לא הפריך את חזקת המסוכנות הסטטוטורית הקבועה בעניינו ואין בהחלטת בית המשפט קמא כדי לאיין את הסיכון הממשי הנשקף ממנו. בנסיבות אלו, עותרת העוררת להורות על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים המשפטיים בעניינו.

המשיב מצדו טען כי אין להתערב בהחלטה מושא הדיון. הודגש כי יש למקד את המסוכנות המיוחסת לו לעבירת הנשק. עוד הודגש כי עברו של המשיב התיישן, כי החלופה המוצעת מרוחקת ממקום מגוריו, כי לא נעשה שימוש בנשק במשך שנה, כי אין המדובר בנשק גנוב אלא בכזה שנמצא מתחת לשולחן במחסן והמשיב עירב את הפועל שהעסיק במשך החקלאי בהנחת הנשק במקומו כדי הנמכה נטענת של רף "הסתרת הנשק".

בנוסף, נטען כי המשיב נשוי ואב ל-4 ילדים ולגישת הסניגור, לא ברורה "הקפיצה הלוגית" שערך שירות המבחן בהתרשמותו לפיה מעורבות בסיטואציות של סמים תקשה על המשיב להיענות לתנאי המעצר בפיקוח אלקטרוני. הסניגור סובר כי התרשמות שירות המבחן נובעת מהסתבכותו של המשיב בעבירות המיוחסות לו ולא מעובדות. כבר אציין שלא ברורה טענה זו, נוכח שהתרשמות שירות המבחן נובעת, גם ויכול שבעיקר, מבחירתו של המשיב להמשיך ולצרוך סמים ומהתייחסותו המקלה למעורבות בעבירות סמים ונשק.

הסניגור הפנה למכתב מאת ראש המועצה המקומית בה מתגורר המשיב ובו התייחסות, בין היתר, לנקיון מסמים עליו שומר המשיב מאז שחרורו ממאסר. עוד הדגיש הסניגור את התרשמותו של שירות המבחן מהמפקחים המוצעים כנורמטיביים וכמי שמבינים את משמעות הפיקוח על המשיב ולגישתו, אין סיבה להתערב בהתרשמותו הבלתי אמצעית של בית המשפט קמא מאותם מפקחים ומיכולתם להטיל את מרותם על המשיב. הסניגור הפנה לאסמכתאות, לפיהן גם במקרים חמורים יותר הועברו נאשמים למעצר בפיקוח אלקטרוני.

לאחר שעיינתי בטענות הצדדים, בהחלטת בית המשפט קמא ובתסקירי שירות המבחן ולאור מכלול הנסיבות הצריכות לעניין והאסמכתאות שהוגשו לעיוני - הגעתי לכלל מסקנה כי יש לקבל את הערר.

סבורני כי הנתונים הקשורים במשיב ובמעשים המיוחסים לו, מקשים על הכללתו בפרופיל של מי שראוי להעבירו למעצר בפיקוח אלקטרוני. בקליפת אגוז בשלב זה, אציין כי בבחינת נתוני המעשה, המדובר במשיב שהחזיק, לכאורה, ברובה סער מוכן לירי, שעה שהוא עושה שימוש בסמים.

שילובם של שני אלו, אינו מאפשר התייחסות מקלה לנסיבות המעשה ולמסוכנות הנשקפת מהמשיב. כחלק מהטעמים המיוחדים שמנה בית המשפט קמא בהחלטתו. בבחינת נסיבות העושה, התרשמתי כי יש לייחס משקל משמעותי להתרשמויותיו של שירות המבחן המקצועי מתפיסת המשיב את מצבו, מסירובו להכיר בצורך לטפל בהתמכרותו לסמים ומהסיכון הנשקף ממנו שאינו ניתן לאיון בנקל באמצעות חלופת המעצר המוצעת, אף אם אינו ברף עליון של חומרה. המשיב הסתבך בפלילים בעברו, אין בעניינו אופק שקומי נחזה לעין, הוא אינו צעיר בגילו, אין די בהתכנות למעצר בפיקוח אלקטרוני ואנושי ואין בנמצא מצוקה מיוחדת. בהעדר טעמים מיוחדים המצדיקים מסקנה אחרת, מצאתי לייחס משקל יתר לאינטרס הציבור למוגנות מפני עושה כמשיב ולהעדיפו על פני האינטרס הפרטני של המשיב עצמו.

וביתר פירוט; מיוחסות למשיב עבירות שנלוויות אליהן מסוכנות סטטוטורית. אשר לעבירות סמים, המדובר בהחזקת כמות שאינה מבוטלת ולא שוכנעתי כי הוצגו נתונים לזכות המשיב, המאפשרים את החרגתו מן הכלל הקובע, כי:

"כאשר בעבירות סמים עסקינן, הכללה הוא מעצרו החרגי הוא חלופת מעצר, ולמעט מקרים חריגים אין אפשרות לאיין המסוכנות הסטטוטורית באמצעות חלופת מעצר" (ר' בש"פ 1648/11 אביטן נ' מדינת ישראל (7.3.11); בש"פ 7083/08 מדינת ישראל נ' אלימלך (14.8.08)).

גם ביחס לעבירות נשק, קיימת מסוכנות אינהרנטית הנובעת מכך שהנשק עלול לשמש לפעילות עבריינית או לפעילות טרור, תוך חשש ממשי לפגיעה בשלום הציבור. נקודת המוצא היא שעבירות נשק מעידות על מסוכנות רבה והן מצדיקות, בדרך כלל, מעצר מאחורי סורג ובריח. רק בנסיבות חריגות ובמקרים יוצאי דופן ניתן להפיג מסוכנות זו באמצעות חלופת מעצר (ר' בש"פ 3265/16 בדיר נ' מדינת ישראל [5.5.2016]; בש"פ 5518/16 אבו עראר נ' מדינת ישראל [12.8.2013]; בש"פ 8702/15 מדינת ישראל נ' אבו קטיש [24.12.2015]).

כפי שטענה העוררת, עבירות הסמים והנשק המיוחסות למשיב הן חמורות ביותר, מקימות חזקת מסוכנות סטטוטורית ונמנות בין העבירות המיוחדות שהמחוקק הורה מפורשות כי ראוי לעצור בגינן, בהתאם להוראת סעיף 21א(א)(2) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים) תשנ"ו - 1996 (להלן: "**חוק המעצרים**") (ר' בש"פ 1986/94 מדינת ישראל נ' עמר (21.9.94); בש"פ 2746/11 פלוני נ' מדינת ישראל (11.5.2011)).

נוסף על כך, על עבירות סמים ונשק חלה הוראת סעיף 22ב(ב) לחוק המעצרים, המורה כי אין להיזקק למעצר בפיקוח אלקטרוני בעבירות מסוג זה, אלא מטעמים מיוחדים.

הדרישה לטעמים מיוחדים פורשה בפסיקה כנסיבות הנוגעות לביצוע העבירה או לנסיבותיו המיוחדות של הנאשם, כגון גיל צעיר, העדר עבר פלילי, תסקיר חיובי, סיכויי שיקום, משך המעצר וסוג התפקיד בעבירה שבוצעה לכאורה (ר' בש"פ 8955/08 סימן טוב נ' מדינת ישראל (23.11.2008); בש"פ 981/05 בחיץ נ' מדינת ישראל (14.2.05); בש"פ 8155/15 קלר נ' מדינת ישראל (9.12.2015); בש"פ 4933/10 מדינת ישראל נ' שבי ואח' (7.7.2010); בש"פ 5246/05 מדינת ישראל נ' טאהא (9.6.05); בש"פ 4669/92 מיכאלשווילי נ' מדינת ישראל (8.10.92); בש"פ 4185/03 ובש"פ 6909/05 הנ"ל).

קיומו של מערך פיקוח ראוי אינו מגיע כדי טעם מיוחד, כהפניית העוררת (ר' בש"פ 2472/16 הנ"ל).

במבוקשי לבחון את הטעמים המיוחדים אליהם התייחס בית משפט קמא, ראוי להדגיש אין המדובר ברשימה סגורה. על כך נקבע כי:

"...איניסבורשישצורך להגדיר מראש קריטריונים ברורים לאותם "טעמים מיוחדים" וראוי לבחון ענין זה ממקרה למקרה, גם בהתחשב באמורלעיל, לפיולאראויש"יצירת" המכשיר של מעצר בפיקוח אלקטרוני צמצם את קשת הנאשמים שניתן להוציאם מבית המעצר לעומתם מצב ששרקודם לתיקון החוק שבנדון. ישלזכור כיה מחוקק קבע את הקטגוריות שבגדרן ימצאו אותם "טעמים מיוחדים" נסיבות ביצוע העבירה או נסיבותיה המיוחדות של הנאשם, ובכלל זה היותו של הנאשם קטין. כך, למשל, נראה שמצבבריאותי של הנאשם, אומצוקהמיוחדת ממנה הוא סובל, יכולים לבוא בגדר, "טעם מיוחד", כמו גם נסיבות מקלות שהקשורות בתדרוך הקונקרטי בתנהגות העבירה, בצרכי שיקום מיוחדים וכו'" (ר' בש"פ 2472/16 הנ"ל).

בית המשפט קמא התייחס לעברו הפלילי של המשיב בתחום הסמים, שהתיישן. המדובר בשיקול רלוונטי בדרך כלל, אך סבורני כי לא כך בעניינו של המשיב, שממשיך לצרוך סמים, אינו משולב בהליך טיפולי ואינו רואה קושי של ממש בהמשך מעורבות בפלילים. אני מעדיף את התרשמות שירות המבחן בנושא על פני התרשמותו של ראש המועצה המקומית בה מתגורר המשיב. יש בכך כדי להוסיף ולהשליך על המסוכנות הסטטוטורית הנשקפת ממנו בהקשר לסמים. בנוסף וכפי שצינתי, שילוב של צריכת סמים והחזקת נשק מוכן לשימוש, מגביר את מסוכנותו של המשיב.

בית המשפט קמא התייחס לעובדה שאין בנמצא אינדיקציה לשימוש פסול מטעם המשיב בנשק. עם זאת, ספק אם די בכך כדי להגדיר את נסיבות המעשים כמיוחדות ולגרוע מחומרם, כמכלול. ידוע קיומו של מדרג חומרה בעבירות נשק, הנגזר מהמטרה שלה נועד הנשק. החמורה ביותר היא החזקת נשק שנועד לביצוע מעשים המיועדים לפגוע בביטחון המדינה או הציבור. אחריה בסולם החומרה, ניצבת עבירה של החזקת נשק שנועד לביצוע עבירות פליליות. לאחר מכן

ניצבת החזקת נשק לשם הגנה עצמית ובתחתית הסולם, ניצבת החזקת נשק ללא רישיון תקף (ר' בש"פ 1748/11 יחזקאל נ' מדינת ישראל [10.3.2011]). המשיב מסר גרסאות שונות, כנחזה ומבלי לקבוע מסמרות, בכל הקשור להגעת הנשק לחזקתו, בו החזיק כשהוא תחת השפעת סמים. המשיב הותיר תעלומה מסוימת בהתנהלותו, נכחה לא ניתן לסווג את חומרת מעשיו הלכאוריים בנשק ובסמים, בתחתית מדרג המסוכנות שבעבירות נשק.

בעמ"ת 44225-12-16, כהפניית המשיב, דובר ברף חומרה שונה בדמות הגנה עצמית נחזית ואישרתי קיומו של טעם מיוחד למשיב שם, בעצם הדרך שבה נעברה העבירה ותפקידו של המשיב במסגרת הסכסוך כולו.

לעניין הימצא חלופה ראויה, כנזכר, אין המדובר בטעם מיוחד.

עוד התייחס בית המשפט קמא לכך שהמסוכנות הנשקפת מהמשיב להישנות מעשי אלימות היא נמוכה והבהיר כי נתונים בדבר אי שיתוף פעולה עם שירות המבחן, לבדם, אינם מגבשים מסקנה לפיה לא ניתן לאיין את מסוכנותו. קיים קושי מסוים לייחס לקביעה זו את המשקל הנדרש על מנת שתגבש לכדי טעם מיוחד, על רקע כל נתוני המעשים והעושה ובעיקרם, כפי שהכברתי, החזקת רובה "סער" מוכן לשימוש, על ידי צרכן סמים, שאינו מטופל ושאינו מפנים לעת זו את קשייו.

לפיכך, לא ראיתי לנכון לזקוף הקשרים אלו לזכותו של המשיב.

אין צורך להרחיב בסוגיה שבמחלוקת בהקשר לנימוקים הנדרשים לסטייה מהמלצות שירות המבחן, נוכח שהחלטתו של בית המשפט קמא כוללת ממילא התייחסות מפורטת לגישתו מדוע יש להחריג את עניינו של המשיב מן הכלל.

מנגד, התרשמתי כי המשיב אינו עומד בתנאים הנדרשים להעדפת מעצרו בפיקוח אלקטרוני וכי לא ניתן לייחס לו אמון שיקיים אחר התנאים והמגבלות שיוטלו עליו, בעת שהוא צורך סמים ואינו מורתע ממעורבות בסיטואציות הקשורות בסמים ובנשק. בחינת מכלול הנסיבות בעניינו של המשיב, באספקלריה של המעשה והעושה, מובילה למסקנה כי המקרה הנדון אינו מיוחד וחריג באופן המצדיק העדפת מעצרו בפיקוח אלקטרוני, אף אם יש בכך כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת ממנו ברמה מסוימת. קיבלתי את גישת העוררת, לפיה טרם בחינת החלופה המוצעת, המשיב התקשה לשכנע שהוא צולח את הבחינה המוקדמת הנדרשת הקשורה במאפייניו שלו.

בנסיבות אלו, אני מתקשה לייחס לנתונים אליהם הפנה בית המשפט קמא את המשקל הנדרש על מנת שיתגבשו לכדי טעמים מיוחדים ונותרה ההעדפה לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהימנע מהעברתו של המשיב למעצר בפיקוח אלקטרוני.

אשר לאסמכתאות אליהן הפנה הסיניגור, לא ראיתי לנכון לגזור מהן גזרה שווה לעניינו של המשיב לנוכח נסיבות שונות של עושים ומעשים.

לאור המקובץ, קיבלתי את הערר ואני מורה על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים.

ניתנה היום, 25 ינואר 2017, במעמד הצדדים.

חתימה